

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

20. Chrysostomi magna mens, magnæ eloquentiæ seminarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](#)

vnum præstare in omnibus, idcirco rarissi-
mam est absolutum omni ex parte nancisci
concionatorem.

Nunc talem fuisse Chrysostomum con-
tendemus, & cum duabus maximè rebus vis
concionatoris continetur, virtute, & elo-
quentia; Diuum nostrum in vroq; magnum
liber ostendere.

**Chrysostomi magna mens magna eloquen-
tia seminarium.**

C A P V T X X .

PRIMUM & maximum magnæ illius elo-
quentia seminarium est magnæ cuius-
dam mentis excitata perfectio, quam in
Animus
S. Chrysostomo fuisse per insignem dictorum
factorumque constantia, splendor, & veritas,
clarissimus monumentis testatum posteris re-
coloribus pingitur. Certe quādiū his corporum com-
pagibus tenemur inclusi, mentem cœlestis au-
re particulam videre non possumus, ex quo
fit, ut qui ex hominum contubernio discedunt,
antequam quidpiam efficerint, quo diuinos
filios Iēsus quibus altissima quæque ingenia
dicuntur esse resperfa, posteris aliqua ratione
delibandos traderent, vitam nullis eruditio-
nis, aut virtutis coloribus impressam, tanquam
Mathematicorum inanem lineam videantur
confessile.

At vero qui se clarissimarum virtutum no-
bilibissimarumque artium ornamenti locupletarunt,
ij profecto iure existimantur, non in
aere pinxit, sed ætatem quasi illustre in tabu-
lam exquisitum colorum flore descripsisse, ut
mentem ipsam, quam cernere alter non pos-
sumus, in aspectu ponenter. Duo sunt autem
præcipui colores, quibus se in hac vita cœle-
stis piagit animus, virtus, & sapientia, quas in
S. Chrysostomo singulares & prope diuinias
admiramus.

**Chrysostomi pietas, & consociatio cum
Deo.**

C A P V T X X I .

ATQUE ut eas quas sacris oratoribus ne-
cessarias imprimis virtutes prudenti-
sumi viri iudicarunt, obiter attrecte-

mus, certè suavis cum Deo consociatio appa-
ratissimis cœlestium rerum delibuta volupta-
tibus, summum illius ætheris instar esse creditur,
cuius motu ceterarum virtutum quasi stella-
rum perpetuae conuersiones, per fixas hōne-
statis leges gloriofissimè decurrunt.

Fuit autem hæc virtus in Chrysostomo
non obscura, cuius animus perpetua rerum di-
uinarum contemplatione quasi catenis aureis
religatus, hærebat origini sive Deo, & nullum
habet cum terris commercium, nisi quod
aut huius mortalitatis necessitas extorque-
bat, aut regina virtutum factorumq; omnium
charitas præcipiebat. Mentem quippe quasi
purissimi nitoris speculum nullis rerum hu-
manarum cordibus iafuscatum æterno numi-
ni prætendebat, ut eius radijs collustratus,
quod è cœli duxisset contubernio, hoc cumu-
lata quadam mensura spargeret in terras.
Quamobrem eo ipso tempore, ea ætate, qua
iuvenes calcato virtutis fecdere præferoces per
medias voluptates indomitè permotioibus
veluti quadrigis inuenientur, is ut vitam sum-
marum artium præsidij, contra vim impo-
tentis adolescentie muniret, non se ijs quibus
frui poterat delicias addixit, sed intra mona-
sterij septa conclusus, in hac fragili corporis
argilla cœpit Angelorum vitam cœlestesque
delicias meditari.

Totus nempe erat in vigilijs, totus in ora-
tionibus, totus in maximarum rerum com-
mentatione, hinc illa lux, illa sapientia, ille ar-
torum concionum, illa lachrymæ, quas vbertum
hominum flagitia deplorans effundebat. Præ. D. Pauli
terea quod ad sancti viri pietatem indicandam *imago.*
non mediocriter facit, ut erat in Diuum Pauli
ardentissima quadam charitate, eius effi-
giem in eo ipso loco habebat, vbi sancti cor-
pusculum continuis laboribus atque vigilijs
cofecit (fuit enim somni inter ceteros
parcissimus) quiescere solebat. In hanc ille
imaginem, cum Pauli epistolas perlegeret, *Damasc.*
oculis atque animo defixus, quasi ipsum *orat. 1. de*
viam, atque spirantem intueretur confule-
bat, alloquebatur, orabat, exosculabatur, *imaginib.*
Baron. an. *407. 14.*
Quanti autem orationis studium fecerit, &
quo animi ardore in ceteros propagari volue-
rit, testantur ea qua posteris reliquit con-
scripta de orando Deo monu-
menta.

Chrys.